

62 F 60/2

DIPLOMACIE ČESKOSLOVENSKA

DÍL II. BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK ČESKOSLOVENSKÝCH
DIPLOMATŮ (1918–1992)

Jindřich Dejmek,
za spolupráce Jana Němečka
a Slavomíra Michálka

II

Academia

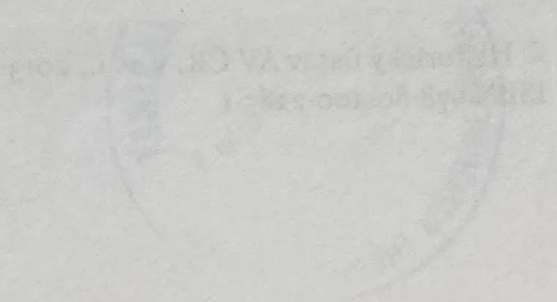

DIPLOMACIE ČESKOSLOVENSKA

DÍL II. BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK ČESKOSLOVENSÝCH DIPLOMATŮ (1918–1992)

Jindřich Dejmek
za spolupráce Jana Němečka
a Slavomíra Michálka

Academia
Praha 2013

Publikace byla zpracována v rámci projektu MZV ČR, reg. č. RM 07/01/II,
Biografický slovník československých diplomatů 1918–92.
Vývoj organizační struktury MZV Československa a čs. diplomacie
v l. 1919–1992.

Vědecký redaktor: doc. PhDr. Jan Němeček, DrSc.
Recenzent: prof. PhDr. Robert Kvaček, CSc.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Dejmek, Jindřich

Diplomacie Československa. Díl II., Biografický slovník
československých diplomatů (1918–1992) / Jindřich Dejmek
za spolupráce Jana Němečka a Slavomíra Michálka – Vyd.
I. – Praha : Academia, 2013. – 802 s.
ISBN 978-80-200-2285-1 (váz.)

341.71 * 929. * 341.7 * 327 * (437)

- diplomaté – Československo
- diplomacie – Československo
- biografické slovníky
- monografie

327 – Mezinárodní vztahy, světová politika [15]
929 – Biografie [8]

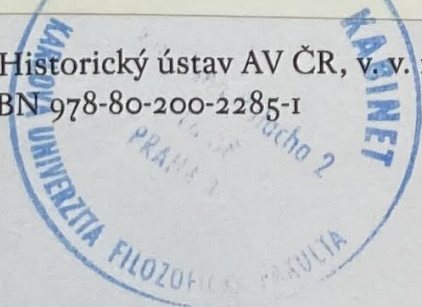
H - 326/2013

255239652

**Filozofická fakulta
Univerzity Karlovy v Praze**

© Historický ústav AV ČR, v. v. i., 2013
ISBN 978-80-200-2285-1

OBSAH

Úvod k biografickému hesláři	7
Seznam nejužívanějších zkratek	12
/I/ Oddíl I. Diplomaté demokratické Československé republiky (1918–1948)	21
/II/ Oddíl II. Diplomaté komunistického Československa (1948–1989)	273
/III/ Oddíl III. Diplomaté České a Slovenské Federativní republiky (1989–1992)	677
Příloha	772
Summary	786
Jmenný seznam hesel/biogramů	788

Titulář	Datum nástupu	Zástupce tituláře	Doba přidělení	Poznámka
Karel Erban	8. 12. 1944	–		Vyslanec
Sergej Ingr	5. 1. 1948	Pavel Wellner	1945–1949	
Pavel Wellner jr.	6. 3. 1948	Milan Bretyš	1948–1950	
Jaroslav Martinic	3. 10. 1948	Vlad. Stöckl	1950–1955	Odvolán už v červnu 1951
Vladimír Stöckl		1951		Chargé d'affaires
Viktor Šándor	23. 12. 1954	Václav Hradec	1956–1960	
Bohumil Mucha	28. 5. 1959	Josef Hroch		
Ladislav ŽILKA	1. 3. 1963	Jiří Kos Fr. Škramovský	1962–1965 1965–1968	Od XI/1964 první velvyslanec
Jos. POSPÍŠIL	11. 10. 1967	Václav Čihák	1968–1972	
Václav MALÝ	6. 1. 1970			
Mikuláš GALAN	24. 5. 1973	Fr. Škramovský	1972–1975	
Oldřich KŘEPELÁK	23. 2. 1979	Jar. Katzer	1976–1980	
Jozef ŠEFČÍK	25. 11. 1981	Antonín Andryšek	1980–1985	
Pavel AUERSPERG	19. 11. 1986	Vlad. Procházka	1985–1990	
František CHLÁD	21. 10. 1987			
Miroslav ABRAHÁM	5. 12. 1990	Lubomír Maršík	1990–1992	
Štefan PAULÍNY	1. 10. 1991			

Diplomatičtí zástupci Československa v Norsku

Titulář	Datum nástupu	Zástupce tituláře	Doba přidělení	Poznámka
Vlad. Radimský	26. 1. 1921	–		Sídlil ve Stockholmu
Robert Flieder	26. 3. 1927	–		Dtto
Vladimír Hurban	6. 10. 1930	–		Dtto
Vladimír Kučera	7. 4. 1937	–		Dtto
V l. 1939–40 byly vztahy mezi oběma státy přerušeny.				
Ladislav Szathmáry	7. 10. 1940			Chargé d'affaires; od VI/1941 vyslanec

Titulář	Datum nástupu	Zástupce tituláře	Doba přidělení	Poznámka
Ladislav Szathmáry	květen 1945			První vyslanec, sídlící v Oslu
Emil Walter	16. 12. 1946	Frant. Lysý	1947–1949	
Theodor Kuška	8. 6. 1948	Egon Hostovský	1948–1949	
		Jan Bureš	1949–1952	
Anton Vasek	30. 9. 1950			
Oldřich Hlas	30. 6. 1952	Jaroslav Žantovský	1953–1955	Zemřel v Oslu 15. 12. 54
Jar. Žantovský	XII/1954			Chargé d'affaires
Jasoň Urban	18. 8. 1955	Frant. Matal	1953–1958	
Jan Čech	19. 2. 1959	Josef Fabík	1958–1961	
Miroslav Kadlec	2. 2. 1961	Rudolf Kmoch	1961–1965	Odvolán v květnu 1962
Rudolf Kmoch	V/1962			Chargé d'affaires
František MALÍK	4. 10. 1966	Jaroslav Škopek Frant. Lundák	1965–1966 1966–1972	První rezident. velvyslanec
Josef KRIŽ	9. 12. 1969	Rudolf Archman	1970	
Zdeněk ROŠKOT	27. 4. 1973	Ant. Šebesta Jan Polách	1972–1974 1974–1979	
Štefan ŠUTKA	15. 6. 1976	Roman Hrodek	1979–1982	
Josef PŘIBYL	8. 12. 1981	Josef Hejsek	1982–198x	
Vladimír ŽIŽKA	15. 8. 1985			
Igor KRATOCHVÍL	7. 6. 1990	Ivan Jestřáb	1990–(1995)	Chargé d'affaires
Ivan Jestřáb	1991			

Diplomatictí zástupci Československa v Portugalsku

Titulář	Datum nástupu	Zástupce tituláře	Doba přidělení	Poznámka
Jiljí Pořízek	1. 4. 1924	Karel Masák		První konzul
Frant. Kadeřábek	V/1927			Od VII / 1927 chargé d'affaires
Karel Štrup	I/1930			Chargé d'affaires

Radimský Vladimír

29. 2. 1880, Kolín – 1. 11. 1977, Kolín

Vystudoval gymnázium a následně Konzulární akademii ve Vídni (1898–1903), od r. 1904 až do r. 1918 působil v rak.-uher. konzulární službě. Svoji pětatřicetiletou diplomatickou kariéru začínal v l. 1904–07 jako konzulární atašé v Bombaji, krátce sloužil jako vicekonzul ve Smyrně (1907) a poté v Teheránu (1907–10), v l. 1910–11 byl vicekonzulem v Craiově v Rumunsku a následně v Cařihradě. Od března 1912 působil jako c. k. konzul v srbském Bělehradě, poté od srpna 1914 až do konce války v turecké Smyrně. V předválečných letech sepsal také několik studií o obchoděpolitických problémech Předního východu (*Industrie- und Gewerbe Verhältnisse in Persien /1909/*, *Wegweiser für Kleine Asien*, aj). Od ledna 1919 působil v čs. diplomacii, od června 1919 do července 1920 byl prvním oficiálním diplomat. zástupcem ČSR v *Polsku*, nejprve jako šéf „úřadu delegáta“, později jako *chargé d'affaires*. Od listopadu 1920 do ledna 1927 působil jako první vyslanec republiky ve *Švédsku*, akreditovaný současně v *Norsku* a později i v *Litvě*, poté byl do května 1928 přednostou osobního odd. prezidia MZV (I/2), v jehož čele vystřídal F. Šebestu (*viz.*). Po likvidaci diplomatické roztržky ČSR se Svatým stolcem byl v červnu 1928 jmenován novým vyslancem ve *Vatikánu* a zůstal jím až do března 1939, kdy byl administrativou nedávno nastoupivšího Pia XII. fakticky přinucen likvidovat legaci a vrátit se do okupované Prahy. Od svého následného penzionování (k 30. 4. 1939) žil až do smrti na rodné tvrzi Pašinka u Kolína; o působení v rak.-uher. diplomacii sepsal *memoáry*, uložené dnes v Literárním archivu PNP v Praze.

A.: Literární archiv Památníku národního písemnictví, Praha.

Lit.: Jan ŽUPANIČ – Václav HORČIČKA – Hana KRÁLOVÁ, *Na rozcestí. Rakousko-uherská zahraniční služba v posledních letech existence monarchie*. Praha 2009, s. 170–171.**Rakšány Dezider**

9. 7. 1906, Banská Štiavnica – 30. 12. 1981, Žiar n. Hronom

Pocházel z rodiny evangelického literáta a historika Samuela Rakšányho; vystudoval evangelické lyceum v Bratislavě, gymnázium v Banské Štiavnici a lyceum v Dijonu (maturita 1926), posléze studoval filozofii na univerzitě v Dijonu a práva na UK (JUDr. 1931), kde se mj. zapojil do aktivit „agrárních“ akademiků. Po studiích pracoval na Okresních soudech v Banské Bystrici, Levicích a v Martině,

Fíša Peregrin

I. 6. 1891, Brno – I. 8. 1982, Praha

Vystudoval gymnázium a následně práva na univerzitách v Praze, Ženevě a ve Vídni (JUDr. 1917), od r. 1916 sloužil v rak.-uher. armádě. V době rozpadu monarchie se stal členem „Čes. pracovního ústředí“ v Pulji, kde hned poč. listopadu 1918 vyjednal s Italy a Jihoslovany repatriaci tamních Čechů a jako zplnomocněný vojenský zástupce čs. vlády zde zůstal až do února 1919. Další rok, do února 1920, sloužil v čs. armádě (byl mj. členem plebiscitní komise pro Oravu a Spiš), poté byl přijat do čs. zahraniční služby. Začínal jako legační atašé, resp. později legační taj. II. tř. na vyslanectví v Berlíně (1920–22), pak pracoval v ústředí, v inspekčním odd. administrativní sekce (odd. V/5). Od ledna 1926 do listopadu 1929 byl přidělen jako legační taj. I. tř. čs. vyslanectví ve Washingtonu, po návratu byl nejprve vrchním ministerským komisařem a později odborovým radou v mezinárodně-právním odd. politické sekce MZV (odd. II/5). V červnu 1931 byl jmenován zástupcem gen. sekretáře tzv. fondu B v Basileji, zřízeného na základě haagských a pařížských dohod o východních reparacích, a pracoval zde do července 1932. Po dalších dvou letech služby v národohospodářské sekci MZV působil od května 1934 jako legační rada (a zástupce vysl.) v Bělehradě. Kariéru ve službách předválečné republiky zakončil jako legační rada (a zástupce vysl.) v Maďarsku, kde po penzionování M. Kobra (*viz*) vedl úřad a kde zůstal až do konce března 1939. Po likvidaci čs. diplomacie byl v hodnosti vrchního odborového rady přeřazen na protektorátní ministerstvo vnitra, kde mj. sloužil i jako spojka ministerského předsedy gen. A. Eliáše. Po osvobození byl znovu přijat na MZV; s titulem vysl. byl zařazen do čs. delegace na mírovou konferenci v Paříži a po návratu působil jako zástupce ved. odd. „M“ (V. Hajdu /*viz*/) pro přípravu dalších mírových smluv. V lednu 1948 byl jmenován vyslancem v *Rumunsku*, kde se mj. podílel na přípravě čs.-rum. spojenecké smlouvy z 21. 7. 1948; k 28. 2. 1949 byl však z Bukurešti odvolán a vzápětí dán na dovolenou s čekatelným.

Flieder Robert

25. 5. 1883, Pacov – 16. 8. 1957, Praha

Pocházel z rodiny soudního úředníka, po studiích práv na české univerzitě v Praze (JUDr. 1906) působil jako úředník magistrátu Královského města Prahy,

současně se zabýval právními dějinami a publikoval několik obsáhlých studií (*Corona Regni Bohemiae* /1908/; *Zemský výbor v království českém* /1917/). Již v říjnu 1918 vstoupil do služeb tehd. čs. „plnomocníka“ ve Vídni V. Tusara (*viz*), po jeho nominaci ministerským předsedou pak vedl až do prosince 1921 dva a půl roku tamní úřad jako *chargé d'affaires*. Od prosince 1921 do srpna 1924 zastával úřad vyslanec ve *Švýcarsku* a současně byl (od března 1922) prvním stálým delegátem ČSR u Společnosti národů v Ženevě. Od léta 1924 do února 1927 byl vyslancem v *Polsku*, akreditovaným současně v Lotyšsku a Estonsku, následně – do jara 1930 – působil v téže funkci ve *Švédsku* se současnou akreditací pro Norsko a Litvu. Od května 1930 do dubna 1933 působil jako vyslanec v *Jugoslávii*, kde prožíval proměny nedávno etablované diktatury krále Alexandra a kde se mj. podílel na přípravě Organizačního paktu Malé dohody. Po návratu do Prahy byl dočasně zástupcem přednosty politické sekce MZV P. Wellnera (*viz*), od července 1935 působil jako vyslanec ve *Španělsku* (se současnou akreditací v Portugalsku), kde ho také zastihl výbuch občanské války. V důsledku válečných operací již poč. r. 1938 přesídlil do St. Jean de Luz v jižní Francii, odkud byl záhy odvolán do Prahy, kde se stal přednostou obnovené VI. právní sekce MZV. Po něm. okupaci ČSR RF vedl tzv. likvidační ref. MZV při prezidiu ministerské rady a později (1941) pracoval na protektorátním ministerstvu financí, současně se prakticky od počátku zapojil do občanského odboje. V l. 1944–45 byl nacisty vězněn nejprve v Terezíně a později s dalšími diplomaty (K. Křof-tou, J. Andriálem, A. Heidrichem ad., všichni /*viz*/) na Jenerálce. Po dočasné reaktivaci v květnu 1945 byl brzy penzionován, do r. 1948 však psal drobnější stati do *Svobodného zítřku*, *Národního osvobození* aj. V pozůstalosti v ANM je dochován rukopis dosud neuveřejněných memoárů, *Smějící se diplomat*.

A.: Archiv Národního muzea Praha, pozůstalost Z. Fliedera.

Lit.: Marie ČERNÁ, *Epizoda z politického života Roberta Fliedera*. Sborník k dějinám 19. a 20. století 13, Praha 1991.

Formánek Zdeněk

15. 12. 1889, Kouřim – 17. 5. 1962, Madrid

Pocházel z rodiny předního měst. advokáta; po studiích gymnázia (maturita 1908) vystudoval PrF české univerzity v Praze (absolutorium 1913, JUDr. 1914), následně pracoval až do léta 1915 jako koncipient v advokátní kanceláři svého

v hodnosti ministerského koncipisty. V l. 1920–22 byl přidělen jako legační atašé na čs. vyslanectví ve Washingtonu, poté pracoval v ústředí, v národohospodářské sekci (odd. IV/6). Od r. 1928 byl nejprve vicekonzulem na konzulátu v něm. Breslau (dnes Wrocław), v l. 1929–34 jako konzul II. tř. zástupcem přednosty na gen. konzulátu v Hamburku. Po návratu působil opět v národohospodářské sekci, již od ledna 1935 však přešel dočasně jako ved. jedné ze sekcí Exportního ústavu. Na MZV se (v hodnosti odborového rady) vrátil v červnu 1937 a následně se podílel na čs.-amerických obchodněpolitických jednáních, završených podpisem dohody ze 7. 3. 1938. K 15. 4. 1938 byl (jako konzul II. tř. a ved. obchodního odd.) přeložen ke gen. konzulátu v New Yorku, jehož vedení převzal krátce před okupací; v březnu 1939 odmítl úřad předat Němcům a posléze, v říjnu 1942, byl tamtéž jmenován řádným **gen. konzulem** čs. exilové vlády a podílel se také na čs. aktivitách v USA v době války. V New Yorku působil do listopadu 1946, po návratu se stal vyšším úředníkem ministerstva zahraničního obchodu.

Hurban Vladimír Ladislav

4. 4. 1883, Turčianský Sv. Martin – 26. 10. 1949, Praha

Po absolvování lidové školy v Martině studoval v l. 1893–97 na lyceu v Bratislavě a 1897–02 na reálném gymnáziu v Hodoníně. Následovala studia na technice ve Vídni (1902–06) a v Brně (1906–07). Od r. 1905 pracoval v redakci *Národních novin*, již od studentských let byl činný literárně (poezie, lyrické prózy), překládal také do slovenštiny díla B. Björnsona. V l. 1908–14 působil jako učitel maďarského jazyka ve Varšavě u ruského gen. štábu. Po vypuknutí I. svět. války se přihlásil jako dobrovolník do služby v ruské armádě, po vzniku čs. legií v Rusku vstoupil koncem prosince 1917 do jejich řad. V říjnu 1918 byl přidělen v hodnosti plukovníka k vyslanectví ČSR v USA jako vojenský atašé, kde se stal vojenským poradcem T. G. Masaryka, a podílel se také na organizaci repatriace čs. legií. Počátkem července 1923 byl přijat na MZV (získal hodnost legačního rady II. tř.) a počátkem února 1924 byl pověřen jako *chargé d'affaires e. p.* vedením vyslanectví v *Egyptě*; chystaná nominace na prvního velvysl. do Číny nebyla uskutečněna. Od června 1930 působil více než šest let jako vyslanec ve *Švédsku*, akreditovaný současně v *Norsku* a v *Litvě*, od poč. r. 1937 zastupoval ČSR jako vyslanec (od června 1943 velvyslanec) v *USA*. Po okupaci českých zemí odmítl předat úřad Němcům a zapojil se do čs. zahraničního odboje. S jeho působením ve Washingtonu jsou spojena

i pověření pro další menší státy na americkém kontinentu: *Kuba* (1937–42), *Dominikánská republika* (1943–46), *Haiti* (1943–46). Počátkem července 1946 byl v důsledku vážné nemoci přeložen do ústředí MZV; po další krátké službě odešel do výslužby.

A.: Slovenský národný archív Bratislava, osobný fond Vladimír Svätozár Hurban; Archív Matice slovenskej, Martin, literárni pozostalost.
Lit.: *Slovenský biografický slovník*, díl II. Martin 1987, s. 438–439; Hanna MARCZEWSKA-ZAGDAŃSKA, *Czechosłowacja w polityce zagranicznej Stanów Zjednoczonych 1933–1938*. Varšava 1996; Jan NĚMEČEK, *Soumrak a úsvit československé diplomacie*. Praha 2008, kap. Spojené státy americké, s. 381–412.

J. Nk.

Hyka Václav

15. 11. 1899, Klášter n. Jizerou – ?

Po absolvování měšťanky vychodil dvouletou obchodní školu (1905), poté byl zaměstnán jako účetní a korespondent u fy Pisk, velkoobchod s kávou a koloniálním zbožím. V r. 1910 odjel na „zkušenou“ do zahraničí, pracoval krátkou dobu mj. ve Francii, v USA a také ve Velké Británii, kde našel dočasné uplatnění u London City and Midland Bank. R. 1912 narukoval do rak.-uher. armády, kde ho zastihla 1. svět. válka; hned v polovině srpna 1914 nicméně přeběhl k Srbům, posléze byl přijat k brit. zdravotní misi ve Skopji a navázal také kontakty s čs. odbojem na Západě. Od poč. r. 1916 působil ve Švýcarsku, kde spolupracoval s tamní pobočkou pařížské ČsNR, po vzniku ČSR pak vstoupil (definitivně v dubnu 1920) do rodící se čs. diplomacie. V prvních letech pracoval jako vrchní redaktor ve III., zpravodajské sekci MZV, kde se postupně vypracoval na ved. propagačního odd. Od 1. 6. 1927 do prosince 1934 byl přidělen jako tiskový taj. čs. vyslanectví v Londýně, poté působil jako tzv. šéfredaktor a od srpna 1935 ředitel tiskové služby ve III. sekci, kde opět vedl propagační odd. Od 1. 10. 1937 pak působil jako legační rada (a zástupce vysl.) na čs. vyslanectví ve Švýcarsku, kde zůstal (jako smluvní úředník Společnosti národů) i po něm. okupaci českých zemí. Zapojil se do čs. odboje a od ledna 1940 pracoval v informační službě pařížského Čs. národního výboru; po porážce Francie se dočasně uchýlil opět do Švýcarska, odkud se mu podařilo r. 1942 dostat do Británie. Jako ministerský rada byl přijat na MZV čs. exilové vlády, jako národohospodářský expert pracoval i pro ministerstvo obchodu

Kučera Vladimír

16. 3. 1891, Praha – 17. 4. 1961, Praha

Po absolvování gymnázia (maturita 1909) vystudoval práva na české univerzitě v Praze a ve Štýrském Hradci (JUDr. 1916), v l. 1915–18 sloužil v rak.-uher. a po vzniku ČSR krátce i v čs. armádě. Od ledna 1919 do března 1929 pracoval jako konceptní úředník v KPR, kde působil od r. 1922 v hodnosti rady jako jeden z taj. prez. T. G. Masaryka. V březnu 1929 byl přeložen na MZV, kde v kabinetu ministra nahradil dosavadního osobního taj. E. Beneše (*viz*) J. Skalického (*viz*), a jako osobní sekretář ministra zahraničí (v hodnosti ministerského rady) tu zůstal až do února 1937. K 1. 3. 1937 byl jmenován vyslancem ČSR ve Švédsku se současnou akreditací v Norsku, kde také prožil ozvěny čs. „krize“ v r. 1938. V březnu 1939 sice vydal vyslanectví něm. zástupci, setrval však ve Stockholmu (byl také zbaven protektorátního občanství a byl mu zabaven majetek) a působil zde později jako neoficiální zástupce čs. exilové vlády až do r. 1945. Od října 1945 pracoval opět jako ministerský rada v pražském MZV, jeho jednání v březnu 1939 však bylo prošetřováno disciplinární komisí. Po komunist. převratu byl v prosinci 1948 dán na dovolenou s čekatelným, od března do prosince 1949 byl ale dočasně znovu přijat do právní sekce, resp. právního odboru MZV; jeho pracovní poměr s ministerstvem byl definitivně rozváznán k 31. 12. 1949.

Lit.: Jindřich DEJMEK, *Skandinávské státy a velké evropské krize 1937–1939 ve světle československých diplomatických dokumentů*. Sborník archivních prací GI, 2011, č. 1, s. 207–379.

Kühnl Eduard

16. 5. 1884, Praha – 16. 5. 1966, New York, USA

Po absolvování reálky vystudoval strojní inženýrství na ČVUT v Praze (Ing. 1906), poté působil v soukromém sektoru. Již na přelomu let 1918/1919 se podílel na organizování prvního čs. konzulátu v Barceloně, od února 1919 pak pracoval nejprve jako smluvní a později řádný úředník na MZV. Od ledna 1920 do srpna 1923 byl jako kancelář. rada přidělen k čs. konzulátu v Madridu, poté krátce ke gen. konzulátu v Paříži. Od října 1923 působil jako kancelář. správce, později aktuárský taj. v ústředí, r. 1926 se stal ředitelem

začal pracovat v Art Gallery Eaton v Torontu. Na výzvy k návratu nereagoval a po komunist. převratu v r. 1948 byl na návrh AV NF 22. dubna ze služeb ministerstva propuštěn. Do vlasti se již nevrátil, v exilu získal kanadské státní občanství a až do smrti žil v Itálii.

Lit.: www.uhersko.com/Lanyové

J. Nk.

Szathmáry Ladislav

10. 9. 1895, Trenčín – 20. 11. 1946, Praha

Pocházel z rodiny gen. Gejzy Szathmáryho, velitele 15. honvédského pluku. Po absolvování gymnázia v Užhorodě nastoupil na orientální obchodní akademii v Budapešti a po jejím dokončení vystudoval tamtéž i PrF. Po studiích absolvoval v l. 1915–18 vojenskou službu. Po návratu pracoval jako smluvní úředník v centrále pro rozdělování dobytka v Budapešti. Po vzniku ČSR vstoupil do státních služeb a od 1. 11. do 25. 12. 1918 působil jako smluvní úředník u Úřadu čs. delegáta v Budapešti. Odtud přešel jako ministerský vicesekretář do ministerstva pro správu Slovenska k vládnímu poradci pro administrativní věci M. Ivankovi; 1. 12. 1920 pak vstoupil do služeb MZV. Zde pracoval nejprve v ústředí; v l. 1926–29 byl přidělen k vyslanectví ČSR v Budapešti, 1931–33 jako legační taj. II. tř. k vyslanectví ČSR v Bělehradě a 1933–36 na gen. konzulát ČSR ve Vídni. Jeho diplomatická aktivita se začala rozvíjet na vyslanectví ČSR v Berlíně, kam byl v r. 1936 jmenován jako legační taj. I. tř. a kde navázal četné diplomatické kontakty, zejména s franc. velvyslanectvím. Po podepsání mnichovské dohody vstoupil koncem r. 1938 do Hlinkovy Slovenské ľudové strany, po rozpadu ČSR v březnu 1939 vstoupil do služeb diplomacie Slovenského štátu a brzy byl ustanoven slov. zástupcem v Polsku a 30. 6. 1939 odevzdal jako slovenský vysl. pověřovací listiny polskému prezidentovi I. Mościckému. Po napadení Polska nicméně vystoupil s prohlášením proti něm. agresí a zařadil se do čs. zahraničního odboje. Po porážce Polska odjel na západ a v říjnu 1940 byl jmenován čs. exilovou vládou *chargé d'affaires* (od července 1941 vysl.) u **norské** exilové vlády, s níž posléze na jaře 1945 odjel do osvobozeného Osla, kde založil tamní čs. vyslanectví. K 31. 12. 1945 byl zproštěn funkce a převeden do ústředí. Zemřel brzy po návratu do vlasti na následky mrtvice. Jeho aktivity za války dobře

popsala jeho manželka V. Szathmáryová-Vlčková ve svých memoárech *Putování za svobodou* (1946).

Lit.: Jan NĚMEČEK, Ladislav Szathmáry – portrét diplomata, *SlovPř* 80, 1994, č. 2, s. 225–231; Ladislav SZATHMÁRY, Tajná správa o činnosti dr. L. Szathmáryho v Berlíně, Bratislavě a Varšavě 1936–1939, in: *Vznik Slovenského štátu*. 14. marec 1939. Spomienky aktérov historických udalostí, 2. díl, eds. V. Bystrický, R. Letz, O. Podolec. Bratislava 2008, s. 179–247.

J. Nk.

ve Svidníku, současně v l. 1963–66 vystudoval dálkově VŠ ekonomickou v Bratislavě (Ing. 1966). Brzy po federalizaci státu a vzniku ministerstva průmyslu a tento rezort pak vedl ve vládách SSR až do dubna 1983. Již v lednu 1983 byl jmenován velvyslancem v *Dánsku*, v Kodani pak působil do května 1988 a asistoval mj. reciproční návštěvě ministerských předsedů v Kodani a v Praze v l. 1985–86. Po návratu odešel k 1. 10. 1988 do starobního důchodu.

Kuška Theodor

9. 11. 1891, Bzová u Hořovic – 14. 6. 1949, Oslo, Norsko

Vystudoval gymnázium v Plzni (maturita 1900) a francouzštinu, latinu a orientální jazyky na FF české univerzity a v Paříži (absolutorium 1914; PhDr. 1918), poté vyučoval jako suplent na dívčím gymnáziu Minerva v Praze. V září 1919 dosáhl profesorské hodnosti, už v lednu 1921 byl však přijat (mj. na doporučení orientalisty prof. A. Musila) na MZV, kde se původně zamýšlel věnovat problematice Blízkého východu. Od prosince 1921 do srpna 1924 působil jako vyslanecký taj. (později rada II. tř.) na legaci v Kodani, poté pracoval jako ministerský taj. v ústředí a od března 1927 do září 1931 vedl konzulát v *Clevelandu*. Po návratu do Prahy byl jako odborový rada zařazen do zpravodajské sekce MZV a od října 1935 do března 1939 byl tiskovým radou na velvyslanectví v Itálii. Po likvidaci čs. diplomacie byl v srpnu 1939 převzat protektorátním MŠ a zůstal zde (jako vrchní odborový rada, *Obersektionsrat*) i po jeho reformě E. Moravcem r. 1942 až do konce války. Přesto byl hned v květnu 1945 přijat na nově založené ministerstvo informací (v čele s komunistou V. Kopeckým), kde pracoval v odboru pro kulturní styky s cizinou, a r. 1947 se stal přednostou prezidia ministerstva; zhruba v téže době (v květnu 1947) vstoupil do KSČ, což mu usnadnilo obnovení kariéry v diplomacii. K 1. červnu 1948 byl jmenován prvním vyslancem nového režimu v *Norsku*, o rok později však ve svém působišti zemřel.

Kváč Antonín

*6. 7. 1935, Mochov, okr. Praha-východ

Vyrůstal v dělnickém prostředí, původně se vyučil soustružníkem v ČKD v České Lípě, později (1954–57) absolvoval Vojenské politické učiliště J. Hakena

v 10., později 9. blízkovýchodním odboru, kde měl na starosti Súdán a Sýrii; od září 1962 do května 1965 byl atašé na vyslanectví v Chartúmu. Po návratu do Prahy působil (již jako III. taj.) opět v 8., blízkovýchodním odboru (měl v ref. Izrael a Arabský poloostrov), od října 1968 do srpna 1972 byl přidělen jako II. taj. na velvyslanectví v Káhiře (a podílel se tu jako předseda prověřkové komise údajně na „očistě“ ZÚ). Od září 1972 pracoval opět v 8., blízkovýchodním a africkém odboru a v listopadu 1974 byl jmenován velvyslancem v *Libyi*, kde působil až do září 1980. Po návratu byl zařazen znovu do blízkovýchodního odboru a v lednu 1981 jmenován ved. jednoho z jeho oddělení; od 1. 7. 1985 byl zástupcem ved. odboru (po reorganizaci v létě 1988 5. TO) I. Voleše (*viz.*). Po listopadu 1989 zůstal v blízkovýchodním odboru jako VORS, jeho další kariéru však znemožnila účast v prověřkové komisi r. 1970. K 30. 9. 1991 byl z FMZV v důsledku „reorganizace“ propuštěn, v následujících letech vedl (až do r. 2006) vlastní firmu se sídlem v Praze 6.

Vasek Antonín

12. 6. 1918, Malacky, Slovensko – ?

Vystudoval práva a národní hospodářství na UKom (JUDr. 1940), poté pracoval jako koncipista a později ministerský komisař na ministerstvu hospodářství Slovenské republiky. Udržoval styky s komunist. hnutím, v létě 1944 se aktivně zúčastnil SNP a po jeho potlačení žil v ilegalitě. Po osvobození se stal (jako člen KSS) prvním poválečným předsedou MěNV (primátorem) v Bratislavě; po volbách 1946 byl sice vystřídán demokratem P. Kyselým, zůstal ale v předsednictvu NV, kde měl v kompetenci mj. styk s tamním konzulárním sborem. V únoru 1950 byl přijat do služeb MZV a již od srpna t. r. působil jako vyslanec v *Norsku*, v září následujícího roku byl ale odvolán a zařazen do severského oddělení ZEO. V únoru 1953 byl nakrátko zatčen StB, vzhledem ke svému brzkému propuštění byl však na MZV přijat zpět. V březnu 1954 byl dokonce jmenován ved. jižního oddělení ZEO a připravoval se k výjezdu do Řecka, ten se však neuskutečnil a AV byl poč. 1956 převeden do AO a posléze, v březnu t. r. odeslán na tři roky jako I. taj. na tehdy rozsáhlou ambasádu do Pekingu. Po návratu v březnu 1959 byl zařazen do 7., dálněovýchodního odboru a v červnu 1961 se stal zástupcem jeho vedoucího; od srpna 1962 do července 1966 zastával funkci velvyslance v *Iráku*. V srpnu 1966 se stal zástupcem ved. 9., blízkovýchodního odboru a v červenci 1968 dokonce ředitelem 7. AO. Zřejmě

i vzhledem k postojům po sovět. invazi r. 1968 byl však brzy „odstaven“ a v říjnu 1969 vyslán jako titulář do *Dánska*; po zprávě o svém odvolání koncem června následujícího roku pak v Kodani požádal o politický azyl.

Vašek Otakar

27. 7. 1910, Vídeň, Rakousko – 28. 2. 1995, Praha

Vyrůstal v rodině poštovního úředníka, do r. 1918 žil v metropoli habsburské monarchie, pak se s rodiči přestěhoval do Brna. Vystudoval reálné gymnázium a následně bohemistiku, slavistiku a němčinu na FF MU (PhDr. 1935). Od r. 1936 učil na gymnáziu v Litovli a již tehdy byl činný v komunist. kulturních organizacích (Levá fronta, Kostufra); po něm. okupaci se zapojil do ileg. aktivit a v l. 1940–45 byl vězněn. Od r. 1946 byl – již jako člen KSČ – zvolen předsedou ONV v Rýmařově a současně ustanoven správcem tamního gymnázia, od r. 1949 pak působil na Palackého univerzitě v Olomouci, nejprve jako asistent, od r. 1952 jako docent srovnávacích dějin slovanských literatur, napsal i několik studií do *Slova a slovesnosti* a dalších periodik. Ve volbách v r. 1946 (a znovu 1948) byl zvolen také poslancem Ústavodárného NS (byl členem školského výboru), později se však mandátu vzdal, aby se mohl věnovat vědě. V l. 1945–49 a od r. 1953 byl členem KV KSČ v Olomouci, r. 1954 byl také jmenován děkanem FF Palackého univerzity, již v září t. r. však byl povolán na MZV jako designovaný vyslanec do *Rakouska*. Od počátku května 1955 působil jako vysl. ve Vídni, kam přijel těsně před podpisem rakouské tzv. státní smlouvy, významné i pro ČSR, podle hodnocení nadřazených však na tuto funkci a s ní spjaté problémy nestačil (prý zcela ignoroval politicko-hospodářskou agendu) a už v září 1956 bylo navrženo jeho odvolání. Z Rakouska se definitivně vrátil na jaře 1957 a po fakticky vynuceném odchodu z MZV našel uplatnění v knihovně NS.

Vašíček Jaromír

3. 10. 1925, Dolní Bojanovice, okr. Hodonín – 23. 9. 1999, Praha

Po měšťance se vyučil strojním zámečníkem (1944), poté pracoval v této profesi v Baťových závodech ve Zlíně. Po osvobození externě vystudoval průmyslovou školu, hned v r. 1945 vstoupil do KSČ, v únoru 1948 se aktivně

ho po návratu do Prahy byl jako VORS ještě zařazen do útvaru Základních politických otázek. K 19. 2. 1984 odešel do penze.

Hlas Oldřich

17. 1. 1901, Praha – 15. 12. 1954, Oslo, Norsko

Po obecné škole se vyučil v plzeňské Škodovce soustružníkem, již od r. 1918 se začal angažovat v sociální demokracii, resp. její levici, s níž přešel do KSČ. Kvůli politické aktivitě byl nucen často měnit zaměstnání, pracoval mj. jako kameník a stavební dělník na stavbách drah, později (od r. 1924) působil v pobočce Škodovky v Hradci Králové. V l. 1930–31 byl vedením KSČ vyslán ke studiu na tzv. mezinár. leninskou školu do Moskvy, poté působil jako krajský taj. KSČ a v l. 1937–39 i jako ved. redaktor nakl. Pokrok. V letech okupace byl zaměstnán jako frézař v ČKD, účastnil se i komunist. ilegálního hnutí. V r. 1945 se stal předsedou ONV v Praze XII, od r. 1946 byl také členem ZNV, v r. 1948 byl taj. pražského krajského AV NF. Na MZV přešel k 12. 11. 1951 a již v dubnu 1952 byl jmenován vyslancem v *Norsku* (kde střídal odvolaného a zatčeného A. Vaseka /viz/), současně byl akreditován i na *Islandu*. V Osle také náhle zemřel.

Hlaváč Václav

*3. 1. 1920, Ostrava

Vyrůstal v rodině tesaře, vyučil se nástrojařem a poté pracoval ve Vítkovických železárnách. Již od r. 1936 se angažoval v čs. „Komsomolu“ a později v KSČ, po okupaci se zapojil do jejích ilegálních aktivit a v l. 1940–45 byl nacisty vězněn v Breslau (Wrocław) a na Mírově. Hned od jara 1945 začal pracovat v sekretariátu KV KSČ v Ostravě (kde se podílel na budování tamních stranických struktur), v l. 1948–49 byl jedním z taj. ostravského KV KSČ a v l. 1949–52 působil jako taj. tzv. Ústředního AV NF; odtud pak přešel k 15. 10. 1952 na MZV. Začínal jako referent v tehd. „germánském“ odboru, bez ohledu na absenci vzdělání a zkušeností byl už v prosinci t. r. jmenován radou čs. velvyslanectví ve **Východním Berlíně**, jež několik měsíců vedl jako *chargé d'affaires a. i.* (a později byl kritizován, že funkci zcela nezvládal). Od srpna 1955 do února 1958 pracoval opět jako referent v něm.-rak. odboru MZV, poté působil krátce ve škol. oddělení kádrového odboru a od září 1958 studoval na VŠ stranické při ÚV KSČ. Po

(JUDr. 1947). Za okupace pracoval v Ústřední jednotě hospodářských družstev, zúčastnil se levicového odboje a od r. 1941 byl vězněn v pracovním táboře Föhrenwald. V r. 1945 vstoupil do KSČ a byl přijat na ministerstvo informací, kde měl nejprve na starosti přehledy francouzského tisku a později redakci časopisů *Czechoslovak Life* a *Pražskije novosti*. K 1. 3. 1949 přešel na MZV a působil zde pak více než třicet let. Začínal v západoevropském odboru (tehdy A-II), kde vzhledem k čistkám již záhy řídil odd. jihoevropských států; od září 1950 pak vedl jako *chargé d'affaires* tři měsíce vyslanectví v **Kodani**. Po návratu se stal zástupcem přednosta ZEO (L. Linharta /viz/) a ved. odd. A-IV/3, od května 1952 do listopadu 1956 byl přidělen jako I. taj. k vyslanectví v Helsinkách a později (do března 1956) ve Stockholmu, které opět vedl jako *chargé d'affaires*. Od dubna 1956 nejprve vedl severské oddělení ZEO/3 a od prosince 1957 byl pověřen vedením tzv. politicko-informační skupiny (PIS) v rámci sekretariátu V. Davida (viz). Od května 1959 byl přidělen jako I. taj. vyslanectví v Guineji, pro malér při užití zbraně však musel být odvolán, což jeho postup zbrzdilo. V l. 1962–66 působil v MPO, od března 1966 již stál v čele sekretariátu V. Davida. V červenci 1968 byl vyslán jako nový *chargé d'affaires* do **Konga**, kde prožil i brzy následující sovětský vpád do ČSSR, díky opatrnému postoji k této události však mohla jeho kariéra pokračovat. Od prosince 1969 působil jako velvyslanec v **Libanonu**, současně akreditovaný i v **Jordánsku**, po návratu z Bejrútu v červenci 1971 se stal nejprve zástupcem gen. sekretáře a od června 1972 gen. sekretářem FMZV. Od března 1973 do října 1976 vedl konzulární odbor ministerstva, poté byl převeden do AO a od února 1977 zastával znovu funkci velvyslance v **Libanonu** (a **Jordánsku**). Po skončení bejrútské mise byl k 31. 8. 1980 penzionován.

Žantovský Jaroslav

2. 7. 1924, Brandýs n. Labem – 15. 12. 1986, Praha

Pocházel z rodiny strojího zámečníka; absolvoval obchodní akademii (1943), pak byl totálně nasazen v letňanském Letovu, po 2. svět. válce vystudoval VŠ obchodní (Ing. 1947). Ačkoliv byl jeho otec komunist. aktivista, sám byl před komunist. převratem členem sociální demokracie a po studiích pracoval jako referent u obchodní firmy Papco. Po sloučení ČsSD s KSČ zahájil kariéru nejprve jako novinář ve *Světě sovětů*, jako překladatel z ruštiny a současně aktivista na Ústřední škole Čs.-sovětského přátelství, od června 1953 až do předčasné smrti pracoval v diplomat. službách. Po přípravě v severském odd. ZEO/2 byl

přidělen jako II. taj. na ZÚ Oslo, kde působil v l. 1953–55 (a který dočasně vedl jako *chargé d'affaires*), poté řídil až do r. 1957 nově založený ZÚ v Reykjavíku (a stal se tak prvním čs. diplomatem, dlouhodobě působícím na *Islandu*). Na podzim 1957 byl krátce zařazen do německo-rakouského odboru MZV, už v lednu 1958 byl jmenován ved. oddělení pro skandinávské země v ZEO. Od února 1960 do srpna 1964 působil poprvé na ZÚ ve Washingtonu, tehdy jako rada II. tř. Po návratu byl v l. 1964–68 radou v britském (5., později 6.) odboru, krátce také zastupoval ved. 4. odboru (pro něm. mluvící země). Od dubna 1968 pak působil jako rada-vyslanec ve Washingtonu, kde – na rozdíl od velvyslance Dudy (*viz*) – akceptoval ruskou invazi do ČSSR a zůstal v úřadu i po velvyslancově odvolání. Po návratu do Prahy byl k 1. 2. 1973 jmenován ved. 6., amer.-brit. TO, od března 1979 do ledna 1981 zastával funkci velvyslance v *Řecku*. V následujícím období vedl za čs. stranu závěrečná majetkoprávní jednání s USA, završená dohodou o návratu části měnového zlata. V květnu 1982 byl jmenován velvyslancem v *USA*, již počátkem následujícího roku ale musel být pro vážné onemocnění odvolán. Zemřel ve funkci formálního poradce ministra zahraničí.

Žemla Miroslav

*28. 6. 1925, Velké Krškany, Slovensko

Pochází z rodiny českého četníka sloužícího na Slovensku, r. 1939 se musel s rodiči vrátit do Čech a gymnaziální studia dokončil v Olomouci. V l. 1944–45 se aktivně účastnil odboje v řadách partyzán. oddílu *Tito* (podle vlastního životopisu tehdy vstoupil i do služeb NKVD) a hned v květnu 1945 vstoupil do KSČ. Po osvobození vystudoval PrF UK, kde již od podzimu 1947 vedl studentskou stranickou organizaci a v únoru 1948 stál v čele tamního AV, provádějícího „čistku“ (JUDr. 1948). Od dubna 1948 až do března 1990 působil na MZV, kde se postupně vypracoval mezi nejpřednější diplomaty komunist. režimu. Kariéru začínal jako referent sovět. oddělení, poté se stal sekretářem náměstka V. Borka (*viz*) a od března 1949 dokonce přechodně vedl kádrové odd., pak (od května t. r.) několik měsíců severoamerické odd. ABO. V srpnu 1949 byl na čtyři měsíce přeložen jako II. taj. na ambasádu do Varšavy, pak byl po krátké přípravě na AO vyslán v červenci 1950 jako II. taj. do *Afghánistánu*, kde (po odjezdu vysl. E. Hršela /*viz*/ do Koreje) vedl více než rok ZÚ jako *chargé d'affaires*. Po návratu do Prahy pracoval dva roky v AO, kde posléze řídil čínské odd., od listopadu 1954

měl být jmenován novým velvysl. v Etiopii, vzhledem k rozpadu federace se však již nominace neuskutečnila. Po návratu pracoval v 6., africkém odboru českého MZV, od srpna 1994 do března 1997 byl přidělen jako rada-vyslanec na ambasádu v Turecku, kterou vedl i jako *chargé d'affaires*. Po přeložení do Prahy byl k 22. 4. 1997 penzionován.

Urban Jason/Iason

31. 5. 1921, Athény, Řecko – 3. 11. 1993, Praha

Vyrůstal v rodině významného českého novináře, působícího jako dopisovatel *Národních listů* na Balkáně; absolvoval gymnázium a následně abiturientský kurz při obchodní akademii (1942), poté byl totálně nasazen v Bavorsku. Po návratu působil jako úředník u fy Pražská mechanická, hned r. 1945 vstoupil do KSČ a od r. 1946 pracoval jako redaktor národohospodářské rubriky *Rudého práva*. V r. 1948 náležel k zakladatelům Společnosti čs.-albánského přátelství a již v březnu 1949 byl přijat na MZV, kde byl předurčen za prvního vyslance v komunist. *Albánii*. Jako velvyslanec v Tiraně působil od června 1949 do února 1952, kdy se musel vrátit ze zdravotních důvodů. V l. 1952–53 byl ved. jednoho z oddělení TiO MZV, na podzim 1953 však přešel dočasně zpět do redakce *Rudého práva*. V listopadu 1954 se vrátil na MZV, do západoevropského odboru, a od července 1955 zastával funkci velvyslance v *Norsku*. Z mise v Oslu byl odvolán mj. pro své soukromé problémy a známost s mladou dánskou státní příslušnicí; koncem r. 1958 definitivně z MZV odešel. Přešel do zahraniční redakce Čs. televize.

Urban Josef

4. 6. 1907, Unhošť – 17. 2. 1983, Praha

Po absolvování gymnázia (1926) vystudoval PrF UK (JUDr. 1930). Po studiích krátce působil v advokacii, od r. 1933 vystupoval jak zpěvák na koncertech a později našel uplatnění i v rozhlase, již ve 30. letech se také angažoval ve Svazu přátel SSSR, v l. 1935 a 1936 pobýval v SSSR. Za protektorátu byl zaměstnán jako hudební referent Lidového divadla v Praze, koncem okupace byl hudebním referentem protektorátního ministerstva školství a osvěty. V l. 1945–46 zůstal úředníkem ministerstva školství a osvěty pod Z. Nejedlým, pak působil jako

/ Č

Čech Jan

17. 8. 1907, Plzeň – 7. 2. 1988, Praha

Vyrůstal v rodině středoškolského profesora, vystudoval gymnázium v Plzni (1925) a následně PrF UK (JUDr. 1930). Poté pracoval jako advokátní koncipient, od r. 1936 až do r. 1945 působil jako advokát v Čáslavi, kde se v době něm. okupace zapojil do komunist. odboje (členem KSČ se formálně stal r. 1945). Po osvobození se stal členem a posléze – jako komunist – předsedou zdejšího MěNV. V prosinci 1948 byl na vlastní žádost přijat na MZV, kde byl zpočátku zařazen do právního odboru, resp. po reorganizaci do právního oddělení. Od ledna 1951 do října 1954 byl prvním řádným vyslancem nového režimu v *Brazílii* (úřad v Sao Paulu vedl od rezignace vyslance J. Reissera /viz/ až do té doby jen *chargé d'affaires* Piřha). Po návratu pracoval znovu v zatím obnoveném PrO, právní problémy studoval i teoreticky (a byl členem redakce *Časopisu pro mezinárodní právo*). Od února 1959 do léta 1960 působil jako vyslanec v *Norsku*, po skončení mise v Oslo a krátké přípravě v 8., blízkovýchodním odboru MZV byl už v říjnu 1960 jmenován velvyslancem v *Afghánistánu*. Jako titulář v Kábulu působil do září 1963 a nedlouho po návratu se stal od července 1964 šéfem konzulárního odboru MZV, který vedl do počátku r. 1970. Při stranických prověrkách t. r. byl jako „apolitický“ vyškrtnut z KSČ, jako právní expert byl však dočasně ponechán v GS FMZV. Penzionován byl k 31. 12. 1977, ministerstvo však ještě i poté (do r. 1980) využívalo jeho služeb jako právního poradce.

Čech Josef

8. 3. 1925, Horní Cetno u Mladé Boleslavi – 30. 8. 2003, Praha

Vyrůstal v dělnickém prostředí, původně se vyučil strojním zámečnickem. Od r. 1942 pracoval u mladoboleslavské fy A. Dobrý, koncem války se zúčastnil odboje v partyzánském oddíle *Národní mstitel*. Od r. 1945 sloužil v čs. armádě

v nově zřízeném Útvaru politických informací (1974 povýšen na I. taj.), od 1. 6. 1975 byl zástupcem jeho ředitele, pověřeným vedením tohoto odboru, následně byl od ledna 1979 na dva roky zařazen jako rada v kabinetu ministra B. Chňoupka (*viz*). Od března 1979 do září 1982 zastával funkci velvyslance v *Pákistánu*, po návratu z Karáčí přešel z FMZV do KPR jako ved. odboru zahraničních věcí a státních vyznamenání. K 22. 7. 1988 se vrátil na MZV a od září t. r. až do června 1991 působil jako první velvyslanec ČSSR, resp. ČSFR v *Austrálii*, který „rezidoval“ v Canbeře. Po odvolání byl zařazen do 4., asijského odboru, již k 13. 11. 1991 však z FMZV odešel do předčasné penze.

Kadlec Miroslav

4. 3. 1921, Praha – 31. 3. 1988, Praha

Pocházel z úřednické rodiny; po absolvování reálného gymnázia (maturita 1940) prošel abiturientským kurzem při obchodní akademii, v dalších studiích mohl pokračovat až po osvobození. Od r. 1941 pracoval jako úředník, v l. 1943–45 byl nuceně totálně nasazen v továrně Letov. V l. 1945–48 vystudoval PrF UK (JUDr. 1948), současně studoval na VŠPS; od 1. 4. 1948 pracoval (jako člen KSČ od r. 1945) více než deset let na MZO. Brzy se stal přednostou odd. pro obchod s textilem a kůží (odd. II/3), 1949–51 působil jako zástupce přidělence a 1951–52 jako obchodní přidělenec na velvyslanectví v Londýně. Po návratu do Prahy byl nejprve referentem pro Kanadu na MZO, později byl ved. odd. pro severní a střední Ameriku, od r. 1953 vedl odd. pro jižní a jihovýchodní Asii (a počítalo se s ním jako s ved. obchodního zastoupení v Indii). V l. 1955–58 řídil na MZO odbory pro Asii a Afriku, k 15. 12. 1958 přešel na MZV. Od dubna 1959 působil jako velvyslanec v *Afghánistánu*, již koncem prosince 1960 se však musel z Kábulu ze zdravotních důvodů vrátit a od ledna 1961 do května 1962 zastupoval ČSSR jako velvyslanec v *Norsku*. Již v říjnu t. r. byl vyslán jako nový vysl., od října 1964 velvyslanec do *Řecké republiky*, po návratu z Athén se stal zástupcem ved. OMO Z. Černíka (*viz*). V lednu 1966 byl jmenován ved. nově zřízeného mezinárodně-ekonomického odboru (později OMEO) a v následujícím období náležel k předním zastáncům tzv. obrodného procesu na MZV; již koncem r. 1969 byl z ved. funkce suspendován, po následujících „pohovorech“ vyloučen z KSČ a k 31. 1. 1971 musel z ministerstva odejít. Později

spolupracoval s levicovou „protinormalizační“ opozicí, pro jejíž samizdaty napsal několik ekonomických analýz.

Kadnár Milan

2. 6. 1936, Bratislava, Slovensko – 3. 12. 2009, Praha

Vyrůstal v dělnické rodině, jeho otec byl umučen v něm. KT. Po absolvování gymnázia studoval 2 semestry na PrF UKom a následně Institut mezinárodních vztahů MGIMO (JUDr. 1961), kde se specializoval na německou problematiku. Od r. 1961 působil až do dubna 1991 nepřetržitě ve službách MZV, resp. FMZV. Nejprve pracoval jako atašé ve 3., německém odboru, v l. 1963–66 byl ve stejné funkci přidělen na velvyslanectví ve Východním Berlíně, v té době také napsal pod pseudonymem M. Dunajský mj. několik studií o něm. otázce a problému Západního Berlína (*Mierová zmluva a Západný Berlín /1962/*; *Koncerny, banky a milionáři NSR /1972/ ad.*). V l. 1966–68 byl taj. ve 4., německo-rakouském TO, poté byl do konce r. 1972 III. taj. nově zřízeného čs. obchodního zastupitelství ve Frankfurtu n. Mohanem. Po návratu působil od ledna 1973 do r. 1974 jako zástupce ved. 4., německého TO, pak se stal zástupcem a v l. 1975–77 ved. TiO FMZV. Ještě jako ved. úředník 4. TO se podílel na majetkoprávních jednáních s Rakouskem, zakončených podpisem smlouvy o vyřešení vzájemných nároků z prosince 1974; od října 1977 do září 1983 zastával funkci velvyslance v *Rakousku*, kde mj. asistoval při státní návštěvě prez. G. Husáka ve Vídni v listopadu 1982. Po skončení mise ve Vídni byl od října 1983 do října 1989 ved. 4., německého odboru FMZV, kde se mj. podílel na přípravě státní návštěvy prez. G. Husáka ve SRN. V listopadu 1989 byl ještě poslední komunist. vládou L. Adamce nominován velvyslancem ve *SRN*, kam odjel těsně po prvním kole polit. změn v ČSSR v prosinci t. r. Z Bonnu byl odvolán k 1. 12. 1990 a poté přeřazen jako samostatný výzkumný pracovník do ÚMV. V dubnu 1991 odešel z MZV nejprve do služeb pražského zastoupení něm. pojišťovny Allianz, později se stal jedním z poradců českého komunist. europoslance M. Ransdorfa, pro něhož vypracoval řadu expertiz týkajících se zahraniční politiky. Na základě diplomatických manažerských zkušeností také sepsal knihu *Monológ: Diplomacia i biznis*. Bratislava 2005.

Lit.: Jaroslav ŠEDIVÝ, *Černínský palác v roce nula*. Praha 1997; Bohuslav CHŇOU-PEK, *Memoáre in claris*. Bratislava 1998.

do KO, v létě 1971 byl krátce přidělen na konzulární oddělení velvyslanectví v Londýně a od prosince 1972 do prosince 1976 byl (již jako II. taj.) opět vedoucím konzulárního úseku na ZÚ ve Washingtonu. Od konce r. 1976 vedl oddělení mezinár. práva soukromého na MPO/2 FMZV, pak byl dva a půl roku zástupcem ředitele Čs. společnosti pro mezinár. styky. V září 1981 byl po krátké přípravě jmenován radou velvyslanectví v Ankaře, kde působil do května 1986; po návratu byl krátce zástupcem vedoucího 7., blízkovýchodního odboru a od prosince 1986 zastával funkci velvyslance v *Bangladéši*. Z metropole Dháky byl odvolán v září 1990 v souvislosti s chystaným uzavřením tamního velvyslanectví; k 6. 1. 1991 byl penzionován.

Malík František

24. 3. 1911, Novoseldice u Teplíc – 10. 12. 1995, Praha

Pocházel z rodiny horníka a později komunist. poslance a senátora. Po absolvování měšťanky vypomáhal v redakci regionálního komunist. listu, pak jako praktikant ve Všeobecném komunist. družstvu v Ústí; už od r. 1930 byl členem KSČ. Od r. 1932 pracoval v pražské Velkonákupní společnosti družstev (později VDP), kde nakonec působil až do r. 1950, naposledy jako krajský ředitel. Vl. 1935–37 vystudoval externě VŠ pedagogickou, kde ho učili mj. Z. Nejedlý a také V. Koubek (*viz*). Od r. 1950 byl gen. ředitelem Centromise, společnosti pro dovoz a vývoz potravin, z tohoto titulu vedl četná jednání v Maďarsku, Rumunsku, ale také např. v Barmě. Od března 1955 byl téměř tři roky jedním z náměstků ministra zahraničního obchodu, od února 1958 byl přijat na MZV. Od dubna 1958 působil jako velvyslanec v *Albánii*, odkud byl odvolán koncem r. 1961 po odklonu vedení tamní komunist. strany od SSSR. Po návratu pracoval nejprve ve 2., východoevropském odboru, od září 1962 byl téměř tři roky velvyslancem ve *Finsku*. Po skončení mise v Helsinkách byl krátce přidělen do 4., německého odboru, od září 1966 zastával funkci velvyslance v *Norsku*, formálně akreditovaného i na *Islandu*. V srpnu 1968 náležel k menšině čs. titulářů, kteří podpořili vstup vojsk Varšavské smlouvy do ČSSR, v Oslu dokonce – na místo dokumentů přijatých od čs. vlády – distribuoval prohlášení TASS. Brzy po návratu z Norska (prosinec 1969) byl jmenován ředitelem Čs. ústavu zahraničního, již v červnu 1971 se však vrátil na MZV a od září 1971 působil jako velvyslanec na *Srí Lance*. Misi v Colombu (kde mj. podporoval tamní komunist. hnutí) skončil v květnu 1976, k 31. 8. t. r. byl penzionován.

v r. 1939 údajně vstoupil do ilegální KSS, aktivně se zúčastnil SNP (byl zraněn a transportován do Kyjeva) a ještě koncem r. 1944 vstoupil do služeb Úřadu vládního delegáta pro osvobozené území. Po osvobození byl přijat do státní služby a současně se angažoval v ukrajinském komunist. orientovaném hnutí na severovýchodním Slovensku, na jaře 1945 byl dokonce zvolen sekretářem Ukrajinské národní rady Praševščiny. V l. 1945–46 byl ved. odboru v bratislavském Pověřenectvu pro výživu a zásobování a současně poslancem SNR za KSS (po převratu 1948 byl dokonce dočasně jejím místopředsedou), 1948–49 byl gen. ředitelem Svazu hospodářských družstev. V r. 1949 přešel do aparátu KSS, kde měl zpočátku v kompetenci řešení ukrajinské otázky. Jím navržený koncept kulturní autonomie však nebyl přijat (a IR-I byl dočasně onálepkován jako „šovinista“) a r. 1952 byl „odsunut“ na katedru marxismu-leninismu na SVŠT v Bratislavě. Od jara 1956 do r. 1978 působil v diplomatických službách. Hned od srpna 1956 do podzimu 1960 zastával úřad velvyslance v *Rumunsku*, kde přispěl k jisté aktivizaci vzájemných vztahů, jejichž vrcholem byla návštěva šéfa rumunské KS Gheorgiju-Deje v Praze. Po skončení mise byl jmenován ved. 10., afrického odboru a r. 1962 krátce i 8., asijského TO; od srpna 1962 do podzimu 1965 zastával funkci velvyslance v *Indii*. Brzy po návratu byl znovu ustaven ved. 8., AO, který řídil ještě v srpnu 1968. Od října 1968 působil jako velvyslanec v *Kanadě*, již v říjnu 1969 byl jmenován velvyslancem v *USA*, kde vedl úřad do konce r. 1971. Od prosince 1971 do ledna 1975 byl jedním z náměstků ministra B. Chňouпка (*viz*), od února 1975 do konce r. 1977 působil jako velvyslanec v *Itálii*. Po penzionování (1978) ještě našel uplatnění v Ústavu marxismu-leninismu při UKom a později na SVŠT v Bratislavě.

Lit: Michal BARNOVSKÝ, Rohal-Ilkiv, in: *Aktéri jednej éry na Slovensku 1948–1989*. Prešov 2003, s. 282–284.

Roškot Zdeněk

2. 4. 1920, Kralupy n. Vltavou – 4. 10. 1994, Praha

Pocházel z úřednické rodiny; absolvoval obchodní akademii (1939), za okupace pracoval nejprve v Městské spořitelně v Kralupech, později v pojišťovně Slávia (1940–43), pak byl totálně nasazen v Ústí n. Labem. Hned v r. 1945 vstoupil do KSČ, vystudoval VŠPS (Ing. 1949) a již v prosinci 1948 začal pracovat na MZV, kde pak působil téměř třicet let. Zpočátku pracoval v politické sekci, po reorga-

nizaci MZV v březnu 1949 vedl dokonce zatímně odbor A/III. Od prosince 1949 do března 1955 byl přidělen jako II., později I. taj. na ZÚ v Ottavě, který také poměrně dlouhou dobu vedl jako *chargé d'affaires a. i.*, poté byl starším teritoriálním referentem v americkém oddělení ABO/1. Od listopadu 1956 sloužil jako I. taj. (a zástupce tituláře) v indickém Dillí, od prosince 1957 do května 1960 vedl jako *chargé d'affaires* nově zřízené vyslanectví na *Srí Lance*. V l. 1960–61 absolvoval jednorozční postgraduální studium na VŠP při ÚV KSČ, od července 1961 do května 1964 byl zástupcem ved. sekretariátu ministra V. Davida (*viz*). V květnu 1964 byl přeložen do 10., afrického odboru, od srpna 1964 do července 1969 byl prvním velvyslancem ČSSR v *Keni*. V srpnu 1968 byl v Praze, vzápětí po invazi se však vrátil do Nairobi a údajně obnovoval kontakty s „přátelskými“ diplomaty. Po skončení mise pracoval v 8., blízkovýchodním a africkém odboru, od srpna 1970 do prosince 1972 vedl DP FMZV. Od dubna 1973 do července 1976 zastával funkci velvyslance v *Norsku*, po návratu byl zařazen znovu do 8. odboru, k 31. 12. 1976 však přešel do FS. V lednu 1984 odešel do penze. V čs. diplomacii působil jistou dobu i jeho syn, Ing. Vladimír Roškot (*1950), naposledy jako velvyslanecký rada v Addis Abebě (1986–90).

Rovenský Dušan st.

*12. 6. 1928, Brno

Po absolvování brněnského gymnázia (maturita 1947) vystudoval vojenskou akademii v Hranicích n. Moravě, poté působil jako důstojník v armádě, ještě v l. 1953–57 prošel Vojenskou politickou akademií J. Hakena. Koncem 50. let odešel z armády, mj. externě studoval historii, a od r. 1964 působil v aparátu ÚV KSČ. V l. 1966–70 vedl pobočku ČTK v Londýně (zážitky výtěžil později mj. v knize *Tartany a bílé útesy*, 1983), od r. 1971 byl členem redakční rady *Rudého práva* a v l. 1979–81 řídil jeho zahraničněpolitickou redakci. V l. 1981–85 působil jako stálý zpravodaj *Rudého práva* v USA, o této zemi také později napsal několik kritických knih, např. *Americké putování* (1988) nebo *Americké horizonty* (1989), obě s manželkou Janou Rovenskou). Po návratu byl dva roky šéfem zahraničněpolitického oddělení *Rudého práva*, odkud přešel k 1. 7. 1987 na MZV. Krátkou diplomatickou kariéru začal jako první mluvčí „Chňoupkova“ ministerstva, od října 1988 zastával funkci velvyslance v socialistické *Etiopii*. Po listopadu 1989 byl k 30. 4. 1990 z Addis Abeby odvolán a k 30. 6. t. r. ze služeb FMZV propuštěn (a penzionován); některým zahraničněpolitickým

V l. 1963–64 byl ředitelem TiO MZV a následně vedl krátce 10., africký odbor. Od dubna 1965 do prosince 1969 zastával úřad velvyslance v *Tanzanii* (současně byl akreditován v sousední *Rwandě*), kde ho zastihla sovět. invaze do ČSSR. Po návratu ještě krátce vedl 8. odbor FMZV pro Blízký východ a Afriku, brzy byl ale „odsunut“ do Čs. společnosti pro mezinárodní styky a po vyloučení z KSC (1970) byl nucen diplomacii opustit. Vrátil se do Bratislavy, kde ještě jistou dobu pracoval v tamním Výzkumném ústavu práce.

Šustal Miroslav

2. 8. 1920, Praha – 24. 9. 1989, Praha

Po absolvování reálného gymnázia (1938) začal studovat VŠ obchodní v Praze, studia však mohl dokončit až po válce (Ing. 1948). Za okupace pracoval nejprve jako úředník u soukromé fy Kohout, od r. 1942 byl totálně nasazen v Lipsku. Po osvobození pracoval v různých státních obchodních organizacích, mj. u Svazu pro řepu a cukr, od r. 1948 byl tajemníkem hospodářské skupiny čs. cukrovarnického průmyslu. V l. 1951–53 působil na ministerstvu hospodářského průmyslu a od r. 1953 v čs. diplomacii. V l. 1953–54 byl přidělen k čs. misi u DKNS v Koreji, po návratu do Prahy pak začal pracovat na ZEO MZV a problematika vztahů ČSR se západní Evropou se také stala jeho příštím hlavním zájmem. Od prosince 1954 do r. 1960 byl přidělen jako rada na velvyslanectví v Paříži a již r. 1956 vedl poprvé úřad před příjezdem nového velvysl. (J. Urbana /viz/) jako *chargé d'affaires*. V l. 1960–62 pracoval znovu ve 4., západoevropském odboru MZV, od listopadu 1962 působil jako vyslanec, od října 1963 jako první čs. velvyslanec v *Belgii*, akreditovaný od září 1965 současně v *Lucembursku*. Brzy po skončení bruselské mise byl jmenován ved. západoevropského (nyní 5.) odboru MZV a tuto funkci zastával i v době sovět. vpádu do ČSSR, což se mu později stalo osudným. Už na poč. r. 1970 byl z funkce odvolán, tehdy byl však ještě dočasně postaven do čela skupiny AP; k 31. 3. 1971 byl ale z FMZV propuštěn.

Šutka Štefan

*30. 10. 1921, Velké Vozokany, okr. Nitra, Slovensko

Vyrůstal v početné dělnické rodině; absolvoval reálné gymnázium ve Zlatých Moravcích (1944), po osvobození vystudoval PrF UKom (JUDr. 1949) a později

(1953–59) ještě externě VŠE (Ing. 1959). Příští kariéru nastartoval hned r. 1946 jako osobní taj. tehd. pověřence dopravy G. Husáka, v l. 1949–52 pracoval na oblastním ředitelství ČSD v Bratislavě. Od r. 1952 působil jako ved. úředník nejprve v odboru ekonomického plánování tzv. Košické dráhy, od r. 1956 jako ved. odboru Bratislavské dráhy, koncem 60. let byl náčelníkem tzv. Správy východní dráhy. Od ledna 1969 byl nejprve náměstkem ministra dopravy Š. Šebesty, od října t. r. do ledna 1971 ministrem dopravy v bratislavské vládě P. Colotky. V lednu 1971 se po reorganizaci federální vlády stal ministrem dopravy v první vládě L. Štrougala a zůstal v čele tohoto rezortu i ve Štrougalově druhé vládě, a to až do listopadu 1975, kdy ho nahradil V. Blažek. V únoru 1976 byl VŠ přijat na MZV a od června 1976 do října 1981 zastával funkci velvyslance v *Norsku*. Vzápětí po návratu do Prahy byl k 1. 1. 1982 penzionován.

Švestka Bedřich

16. 1. 1912, Hnidousy /později Švermov/ – 6. 9. 1990, Praha

Pocházel z dělnické rodiny; vystudoval medicínu na lékařské fakultě UK (MUDr. 1937), poté sloužil jako lékař v Kladně. V l. 1943–45 působil jako úředník na protektorátním ministerstvu práce, ve stejném úřadě zůstal i po osvobození, současně vedl v Kladně vlastní poradnu pro choroby z povolání. Již od studií se angažoval v komunist. hnutí, což mu později usnadnilo další kariéru. Od r. 1947 vedl oddělení bezpečnosti práce a průmyslového zdravotnictví při gen. ředitelství Čs. hutí, v l. 1951–52 byl šéfredaktorem časopisu *Pracovní lékařství* a od r. 1952 byl ředitelem ÚNZ při SONP Kladno. V školním roce 1957/58 byl děkanem LF UK, koncem r. 1958 byl stranickými místy navržen do čs. diplomacie a k 1. 9. 1959 přijat na MZV. Na tři měsíce byl vyslán „na zkušenou“ jako rada na ambasádu do Východního Berlína a k 1. 3. 1960 jmenován velvyslancem v *Jugoslávii*, kde působil do června 1962. Po krátké přípravě v Praze byl v říjnu t. r. vyslán jako první velvyslanec ČSR do *Alžírka*, MZV však s jeho vedením ambasády nebylo příliš spokojeno (ač dostal k ruce jako zástupce kariéerního diplomata Z. Pravdu /viz/). Vrcholem jeho mise byl doprovod prez. Ben Belly na návštěvě Prahy v dubnu 1964; k 20. 9. t. r. byl odvolán a převeden zpět na MŠ. Již od r. 1966 byl děkanem LF hygienické v Praze, v l. 1970–76 rektorem UK, od r. 1975 byl také akademikem ČSAV. V 70. letech se výrazně angažoval i v „normalizační“ politice – od r. 1976 byl

stále zůstal poslancem. Ve **Washingtonu** začal působit v srpnu t. r., značnou část své krátké mise však vzhledem ke svým zdravotním problémům trávil v Praze a v sanatoriu ve Vysokých Tatrách (a washingtonskou ambasádu vedl jako *chargé d'affaires* K. Brus). V červnu 1952 bylo rozhodnuto o jeho odvolání a návratu do rezortu ministerstva školství. Po založení Akademie věd r. 1952 byl mezi prvními nominovanými akademiky, v l. 1959–67 zastával funkci ředitele nově zřízeného Encyklopedického institutu ČSAV, současně byl hlavním redaktorem tehdy vydávaného *Příručního slovníku naučného* (1962–67).

Lit: Josef TOMEŠ a kol., *Český biografický slovník XX. stol.*, díl II. Praha 1999, s. 632; Jiří KNAPÍK, *Kdo byl kdo v naší kulturní politice 1945–1953*. Praha 2002, s. 198.

Příbyl Josef

23. II. 1929, Praha-Košíře – 12. I. 1987, Praha

Pocházel z rodiny strojního zámečníka, absolvoval dvouletou obchodní školu (1947). V l. 1947–49 pracoval v tzv. Zajišťovacím svazu pro průmyslová rizika, pak na ředitelství Čs. pojišťovny. Již v sedmnácti letech (1946) se stal řádným členem KSČ, od r. 1950 také studoval večerně čínštinu. Na MZV byl přijat v listopadu 1951, po krátkém přidělení k AO získal neplacené volno pro studium na univerzitě a Institutu mezinár. vztahů v Pekingu, kde studoval do r. 1956, studia ale ze zdravotních důvodů nedokončil. Od listopadu 1956 do února 1960 byl přidělen na velvyslanectví v Pekingu jako sekretář velvysl. J. Bušniaka (*viz*); Po návratu do Prahy byl taj. v dálněvýchodním TO, od června 1961 do března 1962 byl atašé na velvyslanectví v Tokiu, poté do srpna 1963 pracoval opět v 7., dálněvýchodním TO MZV. Od srpna 1963 do června 1967 působil jako III. a posléze II. taj. čs. ZÚ v Pekingu, poté byl až do února 1972 zařazen do nedávno vzniklého 3. odboru asijských soc. států jako ved. čínské skupiny (a od února 1970 dočasně ved. celého odboru). Od února 1972 do června 1975 byl radou II., resp. I. tř. (1974–75) a zástupcem velvysl. K. Kurky (*viz*) na ZÚ v Pekingu, po návratu do Prahy vedl od července 1975 opět 3. TO. Od ledna 1977 do října 1979 zastával funkci velvyslance v **Číně**, kterou však musel v důsledku infarktu předčasně opustit. Od října 1979 do listopadu 1981 byl znovu vedoucím 3. TO pro asijské komunist. státy, pak byl do června 1985 velvyslancem v **Norsku** se současnou akreditací na **Islandu**. Po návratu působil jako velvysl. ve 4. odboru (pro německy mluvící země), brzy však zemřel na další infarkt.

(Ing.). Od r. 1967 až do r. 1991 pracoval na MZV, kde se brzy specializoval na obchodně-politické problémy. Začínal v 8., blízkových. a africkém odboru, již v srpnu 1968 byl však přeložen na nedávno zřízený OMEO a od září 1971 do ledna 1977 působil jako III., později II. taj. na Stálé misi u Úřadu OSN v Ženevě. Brzy po návratu byl jmenován zástupcem ved. OMEO a od ledna 1978 do listopadu 1982 stál v čele tohoto odboru. Od prosince 1982 zastával funkci velvyslance v *Alžírsku*, jež tehdy stálo blízko východního bloku, současně byl akreditován v *Mauretánii* a udržoval kontakty s Palestinskou národní radou, sídlící v Alžíru. Hned po návratu v srpnu 1987 se stal znovu **vedoucím** OMEO a po reorganizaci FMZV následujícího roku, kdy byl OMEO sloučen s OMO, byl ustanoven zástupcem ředitele celého odboru mezinárodních organizací. V dubnu 1990 byl v hodnosti rady převeden do obnoveného odboru mezinárodní ekonomické spolupráce, k 31. 5. 1991 z FMZV odešel. Od 90. let pracoval v České spořitelně, jako její zástupce se také zúčastnil několika zasedání Mezinárodního měnového fondu a Skupiny světové banky, je také členem sekretariátu jejího představenstva.

Lit: *Osobnosti gymnázia Vimperk, www.oag.cz.*

Žižka Vladimír

12. 7. 1923, Zdíkov – 23. 2. 1992, Praha

Pocházel z početné rodiny zedníka; po absolvování měšťanky se vyučil zámečnickem (1941), pak pracoval až do r. 1948 v pražském ČKD. Za války se zúčastnil ileg. komunist. aktivit, v r. 1945 vstoupil formálně do KSČ a od srpna 1948 působil v jejím aparátu, nejprve krátce na OV KSČ v Rumburku, později na ÚV v Praze, kde se už r. 1950 stal úředníkem jeho MO. V únoru 1955 přešel na MZV, byl zařazen do sovětského odboru a brzy vyslán v roli velvyslanceckého rady (!) na ambasádu do Moskvy, kde měl na starosti organizování tamní „stranické“ práce. V srpnu 1959 byl odvolán, od září t. r. studoval na VŠ politické při ÚV KSČ, po jejím absolvování (RSDr. 1963) přešel zpět na MO ÚV KSČ jako ved. jednoho z odborů. V r. 1968 zde náležel k prosovětským elementům (asistoval mj. při obsazování budovy ÚV sovět. parašutisty), od r. 1969 byl zástupcem ved. reorganizovaného OMP ÚV KSČ. V červenci 1985 byl schválen za nového (posledního komunist.) velvyslance v *Norsku* a zde pak působil do konce ledna 1990, kdy byl odvolán do Prahy a penzionován.

vedle toho je aktivní i publicisticky (např. v čas. *Domino efekt, Os aj.*). K jeho posledním větším pracím náleží kniha *Prírodopis komunizmu: anatomia jednej utópie* (Bratislava 2007).

Kratochvíl Igor

28. 7. 1924, Užhorod, dnes Ukrajina – 23. 8. 2007, Praha

Po studiích na reálném gymnáziu v Trenčíně a v Praze (maturita 1943) byl totálně nasazen v pražském Aeru, koncem války se zúčastnil odboje a Pražského povstání. Hned v červnu 1945 vstoupil do KSČ, v l. 1945–49 vystudoval VŠPS, poté působil v mezinárodním oddělení ÚV ČSM. V l. 1950–52 pracoval jako ved. odboru kulturních styků na ministerstvu informací. Po voj. službě krátce vyučoval na Vojenské politické akademii v Praze, v l. 1955–56 byl přidělen k čs. komisi při DKNS v Koreji. V r. 1958 byl nucen pro tzv. frakcionářství z armády odejít, už v l. 1959–60 byl však po intervenci tehđ. náměstka MZV J. S. Hájka (*viz*) krátce zaměstnán v mezinárodním odboru MZV. Od dubna 1960 pracoval jako ved. zahraničněpolitické redakce Čs. rozhlasu, už poč. r. 1962 však byl jako člen tzv. jugoslávské skupiny vyloučen z KSČ a nucen z rozhlasu odejít. V l. 1963–68 nalezl uplatnění jako redaktor ve SNTL, v době pražského jara pak byl náměstkem ředitele Čs. rozhlasu v Praze. Po dalším vyhazovu (1969) se živil jako tlumočnick u Pražské informační služby, vrátil se do hotelu v Michli, čerpač vody v Praze-Zličíně a nakonec byl na dlouhou dobu prodavačem v jedné z prodejen Drobného zboží (1974–87) a posléze skladníkem. Po pádu režimu se krátce stal členem Komise pro objasnění událostí 1967–69, již v březnu 1990 byl přijat na FMZV a vzápětí byl jmenován novým velvyslancem v *Norsku* (akreditovaným i na *Islandu*), kde pak působil do června 1992. Hned po návratu byl (zřejmě i vzhledem k pozitivní lustraci) penzionován.

Kubeš Ivo

*18. 5. 1940, Praha

Po absolvování jedenáctiletky (maturita 1957) zahájil studium zahraničního obchodu na VŠE, v l. 1958–64 vystudoval MGIMO se specializací na arabskou problematiku (JUDr. 1964). Od 1. 8. 1964 pracoval v blízkovýchodním